

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра туристичного та готельно-ресторанного бізнесу

Допущено до захисту

Завідувач кафедри

_____ І.В.Давиденко

“ ____ ” _____ 2023 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа»
за освітньою програмою «Управління готельним та ресторанным
бізнесом»

на тему:

**«Перспективи впровадження інновацій в готельно-ресторанному
бізнесі»**

Виконавець:

Студент 6 курсу 50 групи ФМЕ

Гой Владислав Костянтинович

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Давиденко Ірина Володимирівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Одеса 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ГОТЕЛЬНО- РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ	6
1.1 Сутність поняття інновації.....	6
1.2 Види інновацій у готельно-ресторанному бізнесі.....	14
1.3 Сучасні тенденції впровадження інновацій на підприємствах готельно - ресторанного бізнесу.....	24
Висновки до розділу 1	34
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНОГО РІВНЯ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ	36
2.1. Аналіз сучасного стану застосування інновацій в готельно- ресторанному бізнесі	36
2.2 Дослідження світового досвіду впровадження інновацій в готелях та ресторанах	47
2.3 Система «Green Key» як сучасний інноваційний напрям розвитку підприємств готельно- ресторанного бізнесу	57
Висновки до розділу 2	65
РОЗДІЛ 3. РОЗРОБКА РЕКОМЕНДАЦІЙ ЩОДО ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ	68
3.1 Обґрунтування перспективних напрямів впровадження інновацій на вітчизняних підприємствах готельно-ресторанного бізнесу.....	68
3.2 Обґрунтування економічної ефективності проходження екологічної сертифікації за системою «Green Key».....	76
Висновки до розділу 3	90
ВИСНОВКИ	93
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	96

ВСТУП

Актуальність теми. Діяльність підприємств готельно-ресторанного бізнесу в сучасних умовах характеризується динамічними змінами, пов'язаними із військовими діями на території нашої держави, падінням рівня доходу населення, суттєвим зменшенням і навіть відсутністю туристопотоку. Все це обумовлює високий ступінь конкуренції на ринку готельно-ресторанних послуг та боротьбу за споживачів. Заклади готельно-ресторанного бізнесу вимушені підвищувати ефективність ведення господарської діяльності, шукати резерви підвищення якості обслуговування, надання нових послуг, зокрема і за рахунок впровадження інновацій на всіх етапах діяльності підприємства. Використання інноваційних технологій сприяє залученню більшої кількості клієнтів, збільшенню обсягів продажів, залученню нових споживачів, формуванню позитивного іміджу підприємства.

Інноваційна діяльність підприємств готельно-ресторанного бізнесу має носити системний, комплексний характер, мати спрямованість до пошуку нових ідей, що стосуються впровадження нових об'єктів та послуг, удосконалення виробничої, маркетингової та інформаційної діяльності, створення сучасних стандартів надання послуг та обслуговування, впровадження клієнтоорієнтованого сервісу.

Метою кваліфікаційної роботи є визначення перспективних напрямів впровадження інновацій в діяльність підприємств готельно-ресторанного бізнесу.

Досягнення поставленої мети обумовило необхідність вирішення таких **завдань**:

- визначити сутність поняття інновація;
- охарактеризувати види інновацій у готельно-ресторанному бізнесі;
- визначити сучасні тенденції впровадження інновацій на підприємствах готельно-ресторанного бізнесу;

- проаналізувати сучасні тенденції застосування інновацій в готельно-ресторанному бізнесі;
- дослідити світовий досвід впровадження інновацій в готелях та ресторанах;
- охарактеризувати систему Green key як сучасний інноваційний напрям розвитку підприємств готельно-ресторанного бізнесу;
- обґрунтувати перспективні напрями впровадження інновацій на вітчизняних підприємствах готельно-ресторанного бізнесу;
- обґрунтувати економічну ефективність проходження екологічної сертифікації за системою «Green Key».

Об'єктом дослідження кваліфікаційної роботи є процес впровадження інновацій в діяльність підприємств.

Предметом дослідження кваліфікаційної роботи є сукупність теоретичних та практичних аспектів впровадження інновацій в діяльність підприємств готельно-ресторанного бізнесу.

Методи дослідження. У роботі було використано діалектичний метод дослідження явищ та процесів у їхньому взаємозв'язку і розвитку. Для досягнення мети та розв'язання визначених завдань кваліфікаційної роботи використано такі загальнонаукові методи: абстрактно-логічний (для узагальнення теоретичних положень, визначення сутності економічних понять, формування висновків); системний аналіз (для рейтингування регіонів України за рівнем впровадження інновацій); графічний (для наочного представлення статистичних даних); табличний та групування (при аналізі впровадження інновацій); експертних оцінок (для визначення трендів впровадження інновацій на підприємствах готельно-ресторанного бізнесу).

Інформаційна база дослідження. Теоретичну та методологічну основу дослідження становлять наукові праці з названої проблеми вітчизняних та зарубіжних вчених, законодавчі та нормативні акти України,

інструктивні матеріали, що регламентують діяльність суб'єктів господарювання, довідково-інформаційні видання, результати опитувань.

Структура і обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (60 найменувань). Загальний обсяг кваліфікаційної роботи становить 101 сторінка комп'ютерного тексту. Основний зміст викладено на 94 сторінках. Робота містить 27 таблиць, 29 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано:

Гой В.К. Світовий досвід впровадження інноваційних технологій в індустрії гостинності. *Туристичний та готельно-ресторанний бізнес: світовий досвід та перспективи розвитку для України*: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти. Одеса: ОНЕУ, 2024.

ВИСНОВКИ

1. В цьому дослідженні було проаналізовано сутність поняття інновації, були проаналізовані всі підходи до визначення поняття інновації, було досліджено етапи виникнення інновації. Було виявлено ті досліджено основні переваги впровадження інновації в готельно- ресторанному бізнесі та зроблена характеристика її видів та класифікація інновацій за її видами, ефектом від провадження інновації, та проаналізовано основні види інновацій в готельно- ресторанному бізнесі.

2. У роботі було проаналізовано види інновацій та основні її види в готельно- ресторанному бізнесу, зроблена характеристика інновацій за характером. На прикладах готелів України було досліджено які інновації впроваджуються в готелях та для чого вони потрібні та виявлено що це допомагає підприємству стати більш конкурентоспроможним та отримувати більше прибутку за рахунок нових клієнтів та більш якісних послуг.

3. Було проаналізовано основні тренди впровадження інновацій в світі та розглянуто сучасні технології для готелів та ресторанів та для чого вони потрібні підприємству. Було досліджено які інновації та технології використовуються частіше в світі взагалі а які в Україні.

Було досліджено, що інновації допомагають розвитку підприємств готельно- ресторанного бізнесу та сприяють покращенню їх конкурентоспроможності, та які інновації використовуються частіше та які види з них для чого потрібні, та виявлені основні тренди інновацій в готелях та ресторанах України та в світі.

4. Світовий досвід впровадження інновацій показав що сучасні технології дуже швидко набирають популярність та інновації допомагають підприємствам вийти з важкого фінансового положення або важкої ситуації у країні, тому треба впроваджувати інновації та слідкувати за їх трендами. Було виявлено що Україна за індексом інноваційного розвитку, розвивається та підприємства впроваджують інновації та роблять все щоб

вийти на достатній прибуток . Було виявлено також , що кількість ресторанів та готелів зростає , та є тренд на невеличкі ресторани та готельні заклади.

5.Сертифікація “Green key” як було досліджено активно стимулює готелі по всьому світу робити екологічні інновації та впровадження цих інновацій стало трендом та все

Більше клієнтів бажають відпочивати в екологічному готелі або в готелі де є хоча б якісь екологічні технології та інновації , тому що досвід з covid-19 показав як важливо дбати про безпеку клієнтів та робити більше екологічних та безпечних технологій для свого підприємства , тому що це допоможе не просто покращити репутацію а й врятує людей , а також зробити підприємство більш статусним,

Тому що всі будуть бачити що воно дбає про безпеку своїх клієнтів .

6.Було розроблено рекомендації щодо впровадження інновацій в готельно-ресторанному бізнесі України, та виявлено основні переваги впровадження рекомендацій та їх користь для підприємств . На основні світового досвіду впровадження інновацій було розроблено основні найкращі рекомендації , що являються трендом у світі та допомагають підприємствам отримувати більше прибутку , та є велике кількість інновацій що можливо впровадити на підприємствах України , та це допоможе вийти на новий рівень розвитку готельно-ресторанного бізнесу .

7.Були розраховані витрати по впровадженню екологічних інновацій в готель , та виявлено що це досить дорого але такі витрати принесуть підприємству у майбутньому більше клієнтів та дадуть змогу бути більш інноваційними та креативними ніж конкуренти , що мабуть не зразу але згодом дасть можливість підприємству обійти багатьох конкурентів та стати більш сучасним та інноваційно-розвиненим .

У роботі було проаналізовано як впровадження інновацій впливає на розвиток підприємств готельно - ресторанного бізнесу та як впровадження інновації допомагає підприємствам у складні часи отримувати прибуток та бути більш фінансово- незалежними ніж конкуренти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Економіка та суспільство , випуск 40.
2. Державна служба статистики України.
URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Ресторанний і готельний консалтинг .Інновації 2023. Том6 номер 1
4. Сучасні тенденції світової готельної індустрії .
URL: <https://tourlib.net/>
5. Міжнародна статистика готелів світу Statista .
URL: <https://www.statista.com/>
6. Міжнародна статистично-дослідницька компанія industryarc.
URL:<https://www.industryarc.com/>
7. Міжнародний дослідницький ресурс Skift. URL: <https://skift.com/>
8. Міжнародний дослідницький ресурс Spoton.
URL: <https://www.spoton.com/why-spoton/>
9. Міжнародний статистично-дослідницький ресурс Digital Food Pab. URL:<https://www.digitalfoodlab.com/>
- 10.Міжнародна сертифікація Green Key.
URL: <https://www.greenkey.global/>
- 11.Статистично-дослідницький ресурс Hotel Tech Report.
URL: <https://hoteltechreport.com/>
12. Економіка готелів та ресторанів: конспект лекцій для студентів спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти всіх форм навчання / Уклад. Н. В. Якименко-Терещенко, В. О. Александрова. – Харків: НТУ «ХП», 2022.
13. Управління інноваціями: навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни у схемах і таблицях. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 292 с.
- 14.Туристичний та готельно-ресторанний бізнес: світовий досвід та перспективи розвитку для України, Давиденко, І.В.Галасюк,

С.С.Нездоймінов, С.Г.Шикіна, О.В.Лебедєв, І.В.Михайлюк, О.Л.Герасименко, В.Г.Ярьоменко, С.Г.Бедрадїна, Г.К.Davydenko, I.Galasyuk, S.Nezdoyminov, S.Shykina, O.Lebedev, I.Mykhailyuk, O.Gerasymenko, V.Iaromenko, S. Bedradina, A

15. Nezdoyminov Sergey. Strategy of development of regional tourism in the context of the doctrine of "green economy" // European Applied Sciences. - ORT Publishing. Stuttgart, Germany, 2013, 6 (2). - P. 160-162.

16. Nezdoyminov S. Green Tourism as a Factor of Sustainable Development of the Ukrainian Danube / Sergey Nezdoyminov // Journal of Danubian Studies and Research, Vol 4, No 1 (2014). - Romania, Danubius University Press. - P. 82-93.

17. Бедрадїна Г.К., Кузьмічова К.А. Методи оцінювання якості обслуговування на підприємствах ресторанного бізнесу/ Науковий журнал «Причорноморські економічні студії».-2020.-№55 Ч.1.-С.78-83

18. Бедрадїна Г.К. Заходи забезпечення управління якістю послуг туристичних підприємств / Глобальні та національні проблеми економіки. – 2018. – Випуск 22. – С. 259–263. Режим доступу: <http://global-national.in.ua/issue-22-2018>

19. Бедрадїна Г.К. Нездоймінов С.Г. Науково-методичні основи оцінювання якості туристичних послуг/Вісник соціально-економічних досліджень : збірник наукових праць.- 2018. – №3 (67). – С. 63-72.

20. Давиденко І.В., Скрипкару А.А. Апарта-готелі як інноваційна форма організації готельних підприємств [Електронний ресурс] // Економіка та суспільство. – 2018. – № 18. – С. 359 – 364. Режим доступу : http://economyandsociety.in.ua/journal/18_ukr/50.pdf

21. Mashika H., Davydenko I., Olshanska O., Sydorov Y., Komarnitsryi I., Lypnytska Y. Modelling of Development of Ecological Tourism. International Journal of Scientific and Technology Research (IJSTR) ISSN: 2277-8616, Volume 9, Issue 04, April 2020. P. 683 – 688. (Scopus)

22. Tkach V., Pavlenchyk A., Sadchenko O., Nikola S., Drozdova V., Davydenko I. Modeling Buying Demand in the Tourism Industry based on Machine Training Methods. International Journal of Recent Technology and Engineering (IJRTE) ISSN: 2277-3878, Volume-8 Issue-2, July 2019. P. 744 – 747. (Scopus)
22. Рега М.Г. Управління маркетинговою діяльністю підприємства готельно-ресторанного бізнесу. Серія Економіка. Випуск 1(1). 2016. URL: <https://msu.edu.ua/visn/wp-content/uploads/2016/02/1-4-1-2014-23.pdf>
23. Ковальчук С.В. Сучасні тренди маркетингу гостинності. Вісник Хмельницького національного університету. 2018. URL: <http://elar.khnu.km.ua/jspui/bitstream/123456789/6725/1/7.pdf>
24. Галасюк С. С., Нездоймінов С. Г. Організація готельного господарства: навчально-практичний посібник. К.: ФОП Гуляєва В. М., 2019. 204 с
25. Постова В. В., Лук'янець А. В. Особливості формування та підтримка іміджу підприємств готельно-ресторанного бізнесу. Підприємництво та інновації. 2020. No. 14. С. 63-67.
26. Інноваційні технології в готельному бізнесі. URL : http://www.rusnauka.com/6_PNI_2014/Informatica/3_160394.doc.htm
27. 10 Hospitality Marketing Trends To Be Prepared For In 2021 [Електронний ресурс] // Improve&Grow. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://improveandgrow.com/blog/tourism-marketing/hospitality-marketing-trends/>.
28. Інноваційні технології в готельному господарстві: основи теорії: навчальний посібник / Т.В. Капліна, В.М. Столярчук, Л.П. Малюк, А.С. Капліна. — Полтава: ПУЕТ, 2018. — 357 с.
29. Домінська О.Я. Сучасний стан та інноваційні процеси розвитку готельно-ресторанного бізнесу в Україні / О.Я. Домінська, Н.О.

Батьковець // Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки. — 2017. — Вип. 52. — С. 39—41. —
Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlca_ekon_2017_52_8/

30. Глобальний індекс інновацій.

URL: <https://www.globalinnovationindex.org/Home>

31. Міжнародне інформаційне агентство Bloomberg. URL:
<https://www.bloomberg.com/europe>

32. Міжнародна дослідницька компанія Acropolium. URL:
<https://acropolium.com/>

33. Калькулятор сонячної станції URL: <http://surl.li/gineo>

34. Прогноз погоди URL: <https://tur-pogoda.com.ua/ukraine/odessa/january>

35. Князь С. В. Інформаційне забезпечення об'єднань підприємств щодо реалізації інвестиційних проектів / С. В. Князь, Н. Г. Георгіаді, А. І. Бажанова // Менеджмент та підприємництво в Україні : етапи становлення і проблеми розвитку. — Львів : Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2003. — № 478. — С. 169—177.

36. 106. Prohotelia: hotel business on-line [Electronic resource]. — Electronic text data. — Regime of access URL : http://prohotelia.com.ua/2013/06/le-royal-monceau-rafflesparis_art-district_free

37. Влащенко Н. М. Інноваційні технології у ресторанному, готельному господарстві та туризмі : навч. посіб. / Н. М. Влащенко ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. — Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. — 373 с.

38. Ворсовський О. Л. Шляхи покращення інвестиційного клімату в Україні / О. Л. Ворсовський // Економіка та держава. — 2019. — № 12. — С. 95—98

39. Галасюк К. А. Оцінка інноваційного потенціалу підприємств готельного господарства : дис. ... канд. екон. наук: 08.00.04 / К. А. Галасюк / Одеськ. нац. екон. ун-т. — Одеса : 2016. — 304 с.

40. . Геліх А. О. Аутстафінг у готельно-ресторанному господарстві / А. О. Геліх // Новації в технології та обладнанні готельно-ресторанних, харчових і переробних виробництв: міжнародна науково-практична інтернет-конференція, 24 листопада 2020 р. / під заг. ред. В. М. Кюрчева. – Мелітополь : ТДАТУ, 2020. – С. 257–259.
41. Бондаренко Б. К. Корпоративний стиль готельних мереж у дизайні інтер'єрів: порівняльний аспект / Б. К. Бондаренко, В. І. Кравець. // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. – Харків : ХДАДМ. – 2016. – № 6. – С. 9–13.
42. Ковальчук С.В. Сучасні тренди маркетингу гостинності. Вісник Хмельницького національного університету. 2018. URL: <http://elar.khnu.km.ua/jspui/bitstream/123456789/6725/1/7.pdf>
43. Постова В. В., Лук'янець А. В. Особливості формування та підтримка іміджу підприємств готельно-ресторанного бізнесу. Підприємництво та інновації. 2020. №. 14. С. 63-67.
44. Шувар Н.М., Закалик Г.М., Удуд І.Р. Перспективи розвитку екоготелів в Україні: економічний і психологічний аспекти. Економіка і суспільство. 2018. Вип. 15. С. 322-323.
45. Перепеліцина В.Л. Світові тенденції розвитку інновацій на підприємствах готельного господарства : матеріали круглого столу та студентської науково-практичної конференції «Розвиток сталого туризму: виклики і можливості для туристичного та готельно-ресторанного бізнесу / Одеський національний економічний університет. – Одеса: ОНЕУ, 2017. – 500 с
46. Давидова О. Ю. Інноваційне управління розвитком підприємств готельноресторанного господарства: методологія, теорія і практика: монографія / О. Ю. Давидова. – Харків: Вид-во Іванченка І.С., 2018. – 448 с
47. Данько Н. І. Оцінка економічної ефективності інвестицій у готельний бізнес / Н. І. Данько, В. П. Новіков // Вісник Харківського

національного університету імені В. Н. Каразіна. – 2017. – Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм; Вип. 6. – С. 153–160.

48. Кожухівська Р. Використання міжнародного досвіду впровадження інновацій у сферу готельного бізнесу / Р. Кожухівська // Науковий журнал «Вісник Донецького національного університету». Сер. В: Економіка і право. 2015. Вип.1. С.160-164.

49. Шаповалова О.М. Інноваційна діяльність як основа підвищення конкурентоспроможності готельного господарства / О.М. Шаповалова // Вісник 60 Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. - 2013. - №16. - С.224-228.

50. Завідна Л.Д. Готельний бізнес: стратегії розвитку : монографія. Київ, 2017. 600 с

51. Бурий С.А. Інноваційний потенціал у сфері готельно-ресторанного бізнесу та туризму [Текст] / С. А. Бурий // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2014. – № 5, т. 2. – С. 188-192.

52. Білик І. В. Роль маркетингу та PR-технологій у діяльності закладів готельно-ресторанного бізнесу / І. В. Білик, Т. С. Томалія. // Економіка. Управління. Інновації. – 2014. – № 1. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2014_1_7

53. Черномазюк А.Г. Інновації у сфері готельно-ресторанного бізнесу Вісник Хмельницького національного університету. – 2014. – №5. – Т.2. – С.269-272

54. Терехух А. А., Чорненька Н. В. Впровадження інновацій в готельному бізнесі на основі проектного менеджменту // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки". – 2018. – №7. <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2018-7-4039>

55. Ковальчук І.Є. Інноваційні технології в туристичному бізнесі.2017. С.2-3

56. Русалова А. М. Сучасні маркетингові комунікації в управлінні підприємствами ресторанного бізнесу. URL: <http://irbis->

nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis64r_81/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21
DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&Z21ID=&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=
1&Image_file_name=PDF/ inek_2015_4_36.pdf

57. Тараненко І.В. Маркетингові інновації: теоретико-методичні засади та досвід упровадження в країнах ЄС. URL: http://mmi.fem.sumdu.edu.ua/sites/default/files/mmi2012_4_58_65.pdf

58. Інноваційний розвиток підприємств сфери торгівлі: світові тенденції та практика в Україні: монографія / заг. ред. С.А. Давимуки. Львів : ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України», 2016. 432 с

59. Blair J. 25 Restaurant Marketing Ideas You'll Love. URL: <https://buildfire.com/25-restaurantmarketing-ideas>

60. П'ятницька Г.Т., Найдюк В.С. Сучасні тренди розвитку ресторанного господарства в Україні. Економіка та Держава. 2017. № 9. С. 66–73.